

יבמות כא

מחלוקת רבי יוחנן ורבי אלעזר

חד אמר	חד אמר	חד אמר
פוטרת צרתה	אינה פוטרת צרתה	ביאת כהן גדול באלמנה
אתי עשה ודחי את לא תעשה	לא אתי עשה ודחי את לא תעשה, כיון דאפשר בחליצה	באלמנה מן הנשואין — כולי עלמא לא פליגי דלא פטרה, דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה כי פליגי באלמנה מן הארוסין

קושי על השיטה שפוטרת צרתה: מיתיבי: **ואם בעלו קנו!** תיובתא. העלאת קושי על שיטת ריש לקיש: לימא תיהוי נמי תיובתא דריש לקיש!!
תירוץ: אמר לך ריש לקיש: כי אמינא אנא - היכא דמקיימי מצוה, אבל הכא, חליצה במקום ייבום - לאו מצוה היא.

רמז לשניות מן התורה מנין?

<p>רבא</p> <p>כי את כל התוצאות האל עש הארץ, האל - קשות, מכלל דאיכא רכות, ומאי נינהו? שניות שאלה: ומאי משמע דהאל לישנא דקשה הוא? תשובה: דכתיב: ואת ארץ הארץ לקח. הצעה: לימא פליגא דרבי לוי, דאמר רבי לוי: קשה עונשן של מדות יותר מעונשן של עריות, שזה נאמר בהן אל, וזה נאמר בהן אלה! דחיית ההצעה: אל קשה, ואלה קשה מאל קושי על רבי לוי: גבי עריות נמי הא כתיב אלה! תירוץ: ההוא למעוטי מדות מכרת. קושי על התירוץ: אלא מאי חומריהו? תירוץ: הני - אפשר בתשובה, הני - לא אפשר בתשובה.</p>	
<p>רב יהודה</p> <p>ואנן וחקר תקן משלים הרבה ואמר עולא אמר רבי אלעזר: קודם שבא שלמה, היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים, עד שבא שלמה ועשה לה אזנים</p>	
<p>רבי אושעיא</p> <p>כרצו אל תצטרכו סטה מצליו וצבור אמר רב אשי: משל דרבי אושעיא למה הדבר דומה? לאדם משמר פרדס, משמר מבחוץ - כולו משתמר. משמר מבפנים, שלפניו - משתמר, שלאחריו - אינו משתמר. והא דרב אשי בדותא היא. התם, שלפניו מיהא משתמר. הכא, אי לאו שניות, פגע בערוה גופה</p>	
<p>רב כהנא</p> <p>מרתא את מרתא - עשו משמרת למשמרתי קושי: אמר ליה אביי לרב יוסף: הא דאורייתא היא! תירוץ: דאורייתא, ופירשו רבנן. קושי: כל התורה נמי פירשו רבנן! תירוץ: אלא: מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא</p>	

הבאת ברייתא: תנו רבנן. **מה הם שניות: אם אמו, ואם אביו, ואשת אבי אביו, ואשת אבי אמו, ואשת אחי האב מן האם, ואשת אחי האם מן האב, וכלת בנו, וכלת בתו. ומותר אדם באשת חמיו ובאשת חורגו, ואסור בבת חורגו. וחורגו מותר באשתו ובתו.**

ואשת חורגו אומרת לו: אני מותרת לך, ובתי אסורה לך.

קושי: **בת חורגו דאורייתא היא, דכתיב: את בת פנה ואת בת בתה!**

תירוץ: משום דקבעי למיתני סיפא: **אשת חורגו אומרת לו: "אני מותרת לך ובתי אסורה לך",** ואף על גב דבתי אסורה לך מדאורייתא, בדידי לא גזור ביה רבנן - תנא רישא נמי בת חורגו.
קושי על התירוץ: אי הכי, אשת חמיו נמי תימא: "אני מותרת לך ובתי אסורה לך, דהויא אחות אשתו!"

תירוץ: הא פסיקא ליה, הא לא פסיקא ליה.

עוד בעניין שניות : אמר רב, ארבע נשים יש להן הפסק.
נקיט רב בידיה תלת :

1. אשת אחי האם מן האב,
 2. ואשת אחי האב מן האם,
 3. וכלתו.
 4. וזעירי מוסיף אף אשת אבי אמו.
- אמר רב נחמן בר יצחק, וסימניך : דעילאי, דרב.

שאלה : ורב מאי טעמא לא חשיב ליה?

תשובה : מיחלפא ליה באשת אבי אביו.

שאלה : וזעירי?

תשובה : להתם שכיח ואזיל, להכא לא שכיח ואזיל.

קושי : כלתו דאורייתא היא, דכתיב : **ארות כלתך לא תאלף!**

תירוץ : אימא "כלת בנו".

קושי : וכלת בנו יש לה הפסק? והא תניא : **כלתו ערוה, כלת בנו שניה, וכן אתה אומר בבנו וכן**

בנו עד סוף כל הדורות.

תירוץ : אלא אימא : כלת בתו.

הסבר התירוץ : דאמר רב חסדא : הא מילתא מגברא רבה שמיע לי, ומנו - רבי

אמי : לא אסרו כלה אלא מפני כלה. ואמרו לי כלדאי : מלפנא הוית.

אמינא : אי גברא רבה הוינא - אסברא מדעתך, אי מקרי דרדקי הוינא - אשיילה
מרבנן דאתו לבי כנישתא. השתא סברתה מדעתך : לא אסרו כלת בתו אלא משום
כלת בנו.

דוגמאות : אמר ליה אביי לרבא, אסברה לך : כגון כלתה דבי בר ציתאי. רב
פפא אמר : כגון כלתה דבי רב פפא בר אבא. רב אשי אמר : כגון כלתה דבי מרי
בר איסק.

שאלה : איבעיא להו : אשת אחי האם מן האם, מהו?

• אשת אחי האב מן האם ואשת אחי האם מן האב, דאיכא צד אב - הוא דגזרו רבנן,

• אבל היכא דליכא צד אב - לא גזרו בהו רבנן, או דלמא לא שנא?

קושי על השאלה : אמר רב ספרא : היא גופה גזירה, ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה?!

דחיית הקושי : אמר רבא : אטו כולחו לאו גזירה לגזירה נינהו?

ערוה	שניה	וגזרו	וטעמא מאי
אמו	אם אמו	אם אביו משום אם אמו	כולהו "דבי אימא רבתי" קרו ליה
אשת אביו	אשת אבי אביו	אשת אבי אמו משום אשת אבי אביו	כולהו "דבי אבא רבה" קרו ליה
אשת אחי האב מן האב	אשת אחי האב מן האם	אשת אחי האם מן האב משום אשת אחי האב מן האם	דכולהו "דבי דודי" קרי להו

חזרה לשאלה : מאי?

תשובה : תא שמע, דכי אתא רב יהודה בר שילא, אמר : אמרי במערבא : כל שבנקבה ערוה,
בזכר גזרו על אשתו משום שניה

ואמר רבא : וכללא הוא?

- חמותו ערוה, אשת חמיו מותרת.
 - בת חמותו ערוה, אשת בן חמותו מותרת.
 - בת חמיו ערוה, אשת בן חמיו מותרת.
 - חורגתו ערוה, אשת חורגו מותרת.
 - בת חורגתו ערוה, אשת בן חורגו מותרת!
- והא דרב יהודה בר שילא לאיתויי מאי? לאו לאיתויי אשת אחי האם מן האם, דכל שבנקבה
ערוה, בזכר גזרו אשתו משום שניה?
שאלה על רב יהודה : מאי שנא הני, ומאי שנא הא?
תשובה : הא - בחד קידושין מקרב לה, הני - עד דאיכא תרי קידושין לא מקרב להו.

עוד שאלה : שלח ליה רב משרשיא מתוסנייא לרב פפי : ילמדנו רבינו, אשת אחי אבי האב, ואחות
אבי האב, מהו? מדלמטה ערוה - למעלה נמי גזרו ביה, או דלמא, הא איתפליג דרתא?
תשובה : תא שמע **מה הן שניות**, ולא קחשיב להו בהדייהו!
דחייה : תנא ושייר.
שאלה : מאי שייר דהאי שייר?
תשובה : שייר שניות דבי רבי חייא

הוראה בעניין : אממר אכשר באשת אחי אבי אביו ובאחות אבי אביו.
קושי : אמר ליה רב הלל לרב אשי : לדידי חזיא לי שניות מר בריה דרבנא, וכתיבן שיתסרי
לאיסורא. מאי לאו :

- תמני דמתניתא,
 - ושית דבי רבי חייא,
 - והנך תרתי - הא שיתסרי .
- דחיית הקושי : ולטעמך : שיבסרי הויין, דהא איכא אשת אחי האם מן האם, דפשטינן
לאיסורא!

